

UNIVERSUL LITERAR

ABONAMENTUL
Lei 2,60 ANUAL
ABONAMENTELE SE FAC
NUMAI PE UN AN

COLABORATORII ACESTUI NUMĂR
N. Pora, L. Rebreanu, Adrian G. Roșianu, N. Ținc, I. Dragoslav, Ion Gruia,
Leontia Iliescu, Emil Maur, C. Scurtu, Albert, etc.

ANUNCIURI
LINIA PE PAG. 7 și 8
BANI 20

TORPILAREA VAPORULUI ITALIAN „ANGONA“

Războiul anecdotic

O scrisoare sinceră.

Scumpa mea Mina.

Iată 8 zile, de când lupta se desfășură cu furie, de când blestematul tun de 75 ne împoacă cu fier și foc. Dar bunul Dumnezeu m'a apărut până acum; păcat însă că 2 trei-mi din regimentul meu zac morți pe câmp. Vărul meu Ulrich a murit și el. Noi câți am mai scăpat ne-am retras așteptând ordinul pentru o nouă ofensivă. Dar, draga mea, sunt și eu rănit ușor, așa că nu te speria. Poate fiindcă am păcătuit față de tine Mino. Dumneul german mi-a trimis cel dintâi semn de pedeapsă. Da, Mino, am trădat credința pe care ți-am jurat-o la biserică. N'am putut rezista farmecului pervers al franțuzoicilor. Dacă aceasta poate să fie o scuză, n'am fost singurul eu, ci mulți de ai noștri s'au lăsat prinși în mrejele lor drăcești. Se zice că însuși Kronprinzul... dar secretele celor mari nu ne privesc. Măncam la un restaurant unde cântă piano mecanic, muzica m'a făcut sentimental, am băut vin mult și pe urmă am uitat că ți-am jurat credință. Când m'am trezit însă lângă femeia care mă făcuse vinovat față de tine și față de Dumnezeu german, n'am voit să-i văd lacrimile, n'am putut să-i ascult rugămintele și cu o lovitură de baionetă i-am scos mațele afară. Nu mai ai deee să fii geloasă, scumpa mea Mina.

Odată cu scrisoarea aceasta vei primi și un pachet, în care sunt bucle, inele și cercei, luaiți de la femeia care m'a făcut să-mi calc jurământul. Este și un ceas în pachet, acesta te rog dă-l mamei; i-am luat din mâinile unei franțuzoice care părea că are aceeași vârstă cu mama.

La început i-lam cerut să-mi dea și un pachet, am încercat să-i smulg și a tipat; atunei cu aceeași baionetă i-am tăiat brațul ca să scot ceasornicul.

Rămân sănătoasă, scumpa mea Mino, arată cele de curiozitate părinților și să știi că îndată ce voi putea să mai lan câte ceva, îți voi trimite țigăta să mă țerți.

John Eisen.

Tot femeie.

Înainte de a fi mobilizat, măntier Vautier trăia cât se poate de rău cu nevasta lui.

După mobilizare, aflându-se pe câmpul de luptă, primește într-o zi 3 cozonaci care-i pătrunz sămănești. Bănuți numai decât pe soția lui și revine, reproșându-i reaua putere.

La început dansa (găzdui), dar în cele din urmă îi serse o scrisoare în care-i spune că ea e care a trimis cozonacii cu gând să-l otrăvească, și că de 3 ani îl înșeală. Furiș, cere voie dela comandament să plece acasă. Cererea-i fu admisă. Într-o zi era unul din cei mari buni soldați. Ajuns acasă, o găsi pe soția lui cu un om pe care îl socotea cel mai bun prieten. Fără nici o discuție, scoase revolverul și trase asupra prietenului. Acesta deși lovit de glonț avu puterea să scoată și el rândul lui un revolver și-l rănii asemenea pe Vautier.

Nu muri nici unul și urmă un proces care pâră desul de sensational având în vedere toate împrejurările în care s'am petrecut lucrurile. Adunându-se însă de la comandament numai vechi bun pe socoteala lui Vautier, fu condamnat la 6 luni, însă cu dreptul de a se întoarce la front.

Alsacianul.

În Alsacia, erau mai mulți crați din familia Gross.

Unul din ei, Emil stabilit la Mulhouse s'a înrolat de la începutul războiului ca voluntar în armata franceză. Un alt frate era făcut prizonier de armata rusă, fiind bănuț ca devotat nemților. Acesta a făcut

sfârșiri eroice, ca să scape din închisoarea, unde era (inut) prizonier și să meargă să lupte pentru Franța.

În acest răstimp de așteptare, plină de necazuri a scris o scrisoare fratelui său, care lupta în armata franceză povestindu-i vijelia enervării lui.

„Am fost închis la Kozan, m'am adresat consulului francez din Moscova, ca să-mi recopăt libertatea. Am plecat din Moscova la 7 Mai, călătorind prin Petrograd, Helsington, Kurungi, Stockholm, Cristiania, Bergen, Londra, și apoi am ajuns în Franța. M'am dus la Paris, de unde am fost trimis în regimentul alsacienilor. Acum sântem la Sukras.

Despre familie nu mai știu nimic de la declararea războiului.

Adresează-mi na curant. Dacă Alsacia nu va fi a Franței, noi sântem hotărâți să murim. Tu ce faci?”

Efectele bombelor.

Anchetele medicale-legale, cari se fac în Anglia în cazurile de moarte violentă și una în fost făcute în privința victimelor aeroplanurilor, au dat rezultate interesante.

Din zece cazuri mortale, examinate de Coroners Courts, s'a stabilit că cinci erau provocate de crape, ori sdruncinări severe.

O femeie, chinată de frica zepelinurilor, care auzea o bubuitură apuca pe soțul său de mâini și-l strângea cu disperarea violentă, care se emușca de obicei la focuși. Soțul ei cerea s'o liniștescă, punându-i în față perspectiva, că vor muri împreună, numai în brațele celuilalt. Și femeia a murit instantaneu, când a mai auzit o dată detonatură.

Sdruncinarea nervoasă fu fost mortală.

Altă femeie a căzut de spaimă de pe o scară, la auzul unei explozii. Fără îndoielă că n'a mai scăpat cu viață.

Într'un alt cartier, ancheta a stabilit că din 14 cazuri, 6 au fost provocate de izbucniții explozia bombelor, iar 5 au fost determinate de sdruncinări nervoase, la senzația, că ploaia de aeroplan de sus și nu mai e nici o scăpare.

Așa, doi tineri dormeau în aceeași odaie. Fură treziți brusc de o aguditură puternică în fereastră. Amândoi s'au speriat văzând para de foc, curgând de la fereastră lor și în groaza lor s'au aruncat de pe terasă. Un bătrân s'a ascuns într'o pivniță, ca să fie ferit de bombe.

Dar și acolo se auzea bubuitul. Ce să facă bietul? Umbla din colț în colț. În înfrigurarea lui nervoasă, umblând de colo până colo, s'a împiedicat și-a căzut. Sgomotul căderii lui i s'a părut că ar fi o bubuitură de bombă și bătrânul a înbunit pe loc.

DECORAȚIA

de A. CEHOV

Profesorul dela liceul militar, Liov Pustiacov avea locuința tocmai alături de casa prietenului său, locotenentul Ledezov. Spre dănsul își îndreptă deci pașii în dimineața zilei de anul nou.

„Ascultă despre ce e vorba, Grigore”, zise locotenentului după obișnuite felicitări de anul nou. „Nu te-ai deranja Doamne ferește, dară un micuț găsi într'una din cele mai grele vituri. Împrumută-mi pentru ziua de azi Ordinul Stanislav, omul lui Dumnezeu! Fiindcă vezi, cât poartă la masă la negustorii Spietichin. El, acum în stii ce suflet amandar e Spietichin asta: îl împresărunază grozav decorațiile și constăntă drept hainăzand pe toți oamenii cărora nu le stărnă de gît vre-o medalie sau care n'am nimic la buzonă. Și pe urmă, înafară de asta, are și două fete... Și tu foarte bine. Nastia și Sina... Îți vorbesc astfel pentru că știi că mă-estî prieten... Tu dragă mă înțelegi. Va să zică să-mi plăceră aceasta?”

Pe toate acestea le spuse Pustiacov bilbind, roșind și năstăndu-se cu toată spre apă. Locotenentul înjură, dar totuși îi împlini dăruința.

La ceasurile două după amiază, Pustiacov se duse cu birja la Spietichin; își deschise o cută blana și-și privi pieptul. Anul și omului Ordinului Stanislav însemnatat strălucirea și fulgura.

Cînd! Parcă îndată, ai mai mult respect de tine însuși! se gîndi pro-

fesorul și-și dresc puțin glasul. O jucărie mititică d'astea n'o li costînd nici unei ruble, dar ce senzație face!

Cînd ajunse la casa domnului Spietichin, își deschise blana și plăti încet birjarului. I se părut că birjarul, văzîndu-i umerii și butonii și Ordinul Stanislav, are să rămînă încremenit de mirare. Pustiacov își dresc mulțumit glasul și intră în casă. În vreme ce-și scoala blana în vestibul, avu prilejul să arunce o privire în odaie. Acolo stătea la o masă lungă vre-o cincisprezece persoane și mîncau. O învălmășeală de glasuri și zgomot de tacîmuri îi izbîră urechea.

„Cine-o li sunat oare?” răsună vocea gazdei. „A, uite, Liov Nicolaici! Te rog, intră! Ai întîrziat nițel; dar încă nu ești în pagubă. Deabia ne-am așezat și noi!”

Pustiacov își scoase pieptul înafară, înălță capul în sus și intră în odaie încredințându-și mințile. Dar aici i se înălță o priveliște înfricoșătoare. La masă, lângă Sina, ședea colegul său, profesorul de franțuzește, Tremblant. Dacă francezul îi vede decorația se expune cu sinceritatea la o mulțime de întrebări din cele mai nepăcute, se compromite pentru toată viața și-și sdrobește tot viitorul... Cîț dintîi gînd al lui Pustiacov fu să-și smulgă decorația sau să o lica la sălătoasă; dar decorația era cusută puternic și o retrăgere nu mai era cu putință. Acoperi se vede decorația cu mîna dreaptă și, plecîndu-se adînc, stău o închinăciune generală foarte stingă; apoi, fără să întîndă omnia mîna, se lăsat gîndi pe scaunul ce mai era liber, tocmai în fața colegului său de franțuzește.

„Dăzur că e beat! se gîndi Spietichin căruia nu-i scăpă înfățișarea zăpăcită a profesorului.

Se aduse o tafurie de sapă nou-lu venit. Dănsul apucă lingura cu mîna stîngă; dar apoi, aducându-și aminte că nu se convine să mîncească cu mîna stîngă în lumea bună, declară că a luat masa înainte de-a veni și că nu mai are poftă de mîncare.

„Am luat masa... mersi...” bilbia dînsul... Am făcut o vizită unchiului meu, protopoul Ieleiev și dumnealui nu m'a lăsat... hm, da... deloc nu m'a lăsat pînă n'am luat masa la el...”

O poftă cu adevărat dureroasă și o furie grozavă se frîmîntau în sufletul lui Pustiacov: supă avea un miros ademenitor, iar din friptură se înălțau aburi chinători. Profesorul înceuă să-și elibereze mîna dreaptă și să acopere decorația cu stînga; dar mapevra aceasta i se părut încheșnată.

O să bage de seamă... Țiu brațul deacurmezîgul pieptului parcă m'as repezi să cănt. Doamne, barem de s'ar isprăvi odată masa! Pe urmă plec să mînce la un restaurant!

După al treilea fel, tras cu ochiul înfricoșat spre francez. Tremblant, dintr'un motiv necunoscut, era foarte tulburat și deasemenea îl privea și mai rău și-și coborî ochii în farfuriile goale.

A băgat de seamă, canală! se gîndi Pustiacov. De pe nas se vede că a băgat de seamă! Și ce întîrziat e cîncio ăsta! mîine voi fi deaurat directorului!

Spietichin și mosafirii mîncară felul al patrulea; mîncară apoi, după mersul obișnuit al lucrurilor, și felul al cincilea...

Atunci se ridică un domn înalt cu o prăjină, cu nările largi, păroase și cu nasul ca scobă: părea că face mersu cu ochiul, totu; aceasta era înfățișarea lui firească. Își alunecă mîna pe cap și ținu cu toast: „E... e... eu, vă rog să... să beți în sănătate... e... drăgălașelor doamne... dela masa aceasta bogată!”

Toată lumea se ridică gălăgios și luă paharele. Un ura puternic cutremură toată casa... Doamnele stîmbîră și întîrseră brațele ca să ciocnască: Pustiacov se scoală și luă paharul cu mîna stîngă.

„Sa „plinirea vremii”

*În mîncăta mea cu călărie și înnoare,
În țara de care vîntul mă împing,
De-atîta dor și jale Doamne plîng,
Si n'eu se stăte vînta noastră întrecută!*

*Doamne var, cădă bucuria suuă de pe crește
Înflorînd cuprins de zări moarte,
Tresare nădărușia Doamne, crește,
Ca vîntul de călărie răzvrătite.*

*Salvări lor, rîmănte și dărușă,
Si suspinată pînălung, se stînge n' spasm,
Si-adornă pe rînd nădejțile trude
În țara mea de vise și de buzme.*

*Dar cînd, în albe nopți, re-ncie iarăși,
La rește Casinzerna cădă colozară,
Si cădă bătrînii spun, din vremi trecute,
E-stăta vîntă în oropsita mi țară!...*

*Pe rînd renușe altunei voințe moarte,
Ce le-nteleze suspine năbușite,
Aluncea Doamne vrea par'eți să munde,
Să curme zvon de lanțuri rujnitate!*

*Dar, la „plinirea vremii” în scumpa mi țară,
Copii treziți de fiori, la sîni de mame,
Lucrînd în ei trecutul de salvare,
Mănușe vor mișca a... strâns de arme!...*

Blaj.

Adrian G. Roșianu

„Liev Nicolaici, te rog întinde paharul acesta Nastasiei Timofeevna!” se întoarse un domn spre diavolul arătându-i un pahar. „Și stăruiește să-l bea pînă 'a fund!”

De astădată Pustiacov, spre marea lui spaimă, se văzu silit să întrebuinteze și mîna dreaptă. Ordinul Stanislau cu panglicuța roșie moțolită eși înfîșit la iveală strălucind falnic. Profesorul păli, lăsă capul în jos și se uită cu teamă la francez. Acesta îi aruncă o privire mirată, întrebătoare. Buzele-i zămbiră șiret, iar expresia de tulburare îi dispărea de pe față încetul cu încetul.

„Julius Augustovici!” strigă gazda către francez. Trece te rog sticla în colțul celalt! Acolo face trebură”. Tremblant întinse șovăind mîna dreaptă spre sticlă, și ce plăcere! Pustiacov zări pe pieptul lui o decorație. Și nu era doar un simplu Stanislau, ci un veritabil Ordin St. Ana! Va să zică francezul mergea cu scada! Pustiacov începuse să riță de bucurie, se așeză pe un scaun și întinse mulțumit mîinile și picioarele... Acuma nu mai avea de ce să ascundă pe Stanislau! Amîndoi erau vinovați de același păcat așa că nici unul nu putea denunța și compromite pe celalt!

„Ah... ah... ah... hm!” făcu Spicichin mirat văzînd decorația pe pieptul lui Pustiacov.

„Da!” zise Pustiacov francezului. „E într'adevăr ciudat, Julius Augustovici! Ce puțini au fost propuși pentru decorații de sărbători din tot imperiul nostru! Avem un personal enorm de mare și totuși numai d-ta cu mine am primit câte ceva! Într'adevăr ciudat!”

Tremblant dădu din cap mulțumit și se scuse mai bine în evidentă pieptul stîng unde luca Ordinul St. Ana elusa a treia.

După masă Pustiacov întreceră toate odăile și arătă doamnelor decorația. Acum se simțea ușurat și fericit cu toate că îl necăjea un gol subtil înimă din pricina Ioanei.

Se uită cu invidie la Tremblant care vorbea cu Spicichin despre decorații, și-i zicea: Dacă știam că hotărâmul ăsta e în stare de-o asemenea polilogărie, mi-as fi pus cel puțin un Vladimir. Dar cui să-i trăznească prin minte așa ceva?

Acesta era singurul giud care-l chină. Altmîntrelea se simțea foarte fericit.

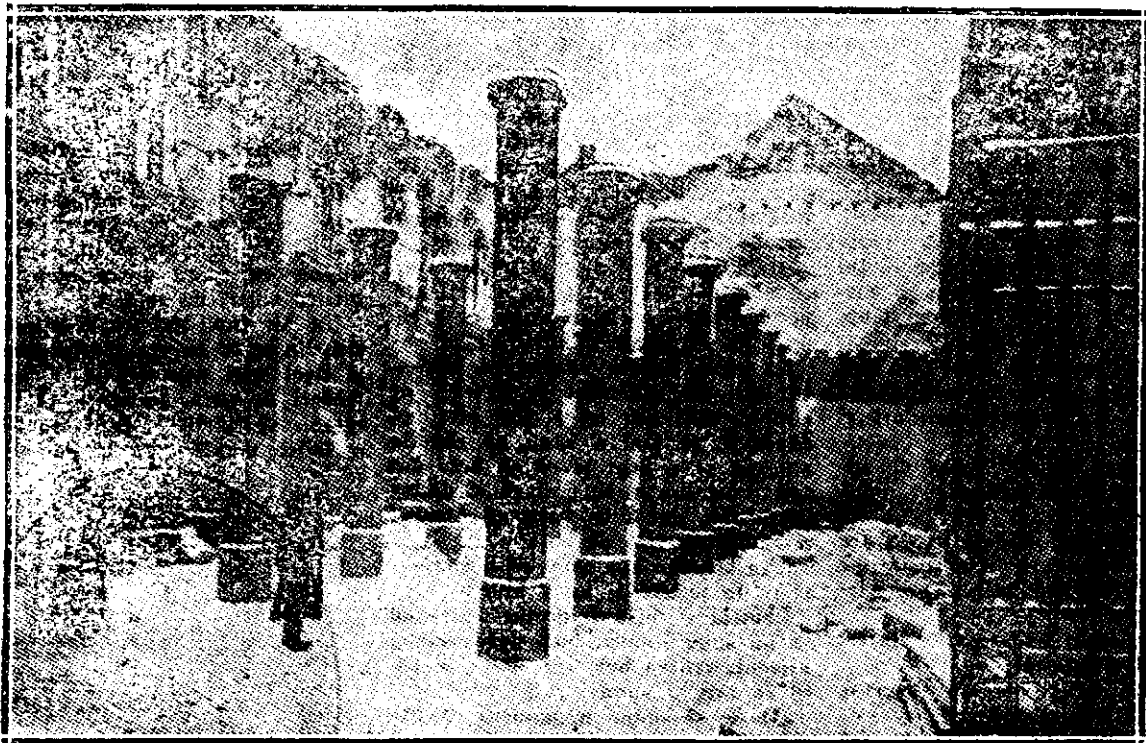
Trad. L. Rebreanu

GERMANIA

Prin știință și prin artă,
prin lumină și splendoare,
Prin ce are viața 'n sine
mare, nobil și frumos,
Cu pas plin gînta germană
se mișcă triumfătoare
Pe cărări din nou deschise
spre al omului folos.
Vede lumea 'nsuflețită
alzura unui soare
Ce pe ceruri se ridică,
astru fără de apus,
Tot mai sus, tot mai sus!

Car un vînt pînă de miazme,
dar un vînt de nebunie
Bătu 'n mințile germane
și adînc le-a turburat,
Iar poporul cel cuminț,
cu-a mîririlor manie,
Contra lumii aridică
brațu-i aspru marmat.
Deșteptată 'n el sălbatec
moștenirea ancestrală,
La picioare-i vrea să va
pe toți oamenii plecați.
Să și întindă stăpînirea,
intronînd forța brutală,
Vor germanii, vor bolnavii
de grandoare turmentali,
Vor... și cade mîndra țară,
de pe piscul luminos,
Tot mai jos, tot mai jos!

N. Tînc

Ruinele unei hale din Raon L'Etape (Vosgi) bombardată de germani

Povestea cucului

de I. DRAGOSLAV

De cum încep a se ivi frunzele pe copaci, pe lângă cîntecul miilor de păsări ce se sbenguiesc în trîluri prin grădini și păduri, din când în când auzim și câte un glas răsunător și prietenos: „Cucu! Cucu!”, răsarînd în cine știe ce huciu dea, care îți înviorează sufletul și îți aduce aminte că ești în primăvară.

Și dacă te apropii, vezi o pasăre mare sură, cu vîrfurile aripelor albe, care cînd e ici, cînd colo, tot strigă: „Cucu! Cucu!” și neastîmpărată pare că ar căuta pe cineva.

Tatăl meu îmi spuse că el caută pe fratele Cucu, pe care l-a prăpădit din pricina că-l temeja pe Cucu de nevasta lui, și în fie ce primăvară de câte ori tatăl meu auzea pasărea asta cîntînd, dănsul îmi tot spunea povestea asta, așa că dela o vreme o știam pe de rost.

Și iată, cum cum începea dănsul povestea:

„Amu, într'un sat, aproape de Rusaliu, ci-că, măi băiețe, erau doi frați: Cucu și Ion. Cucu era mai mic și Ion mai mare și înșurat, și Cucu era așa un băiat pe lângă casa lui Ion: îi ajuta ba să aducă lemne dela pădure, mai o leacă de treabă pe lângă casă, o cofă de apă, nu știu ce — ea pe lângă casa omului. — Cucu cum am spus era mai mic, să fi fost cam de gîntesprezece, optsprezece ani, și sta mai mult pe lângă casă, Ion era mai mult pe afară, cărțaș—chirgiziu—se ducea pe la țarmaronece, pe la țarguri cu chirie și nu venea câte denă-lrăi săptămîni pe acasă.

Da vezi, lumea e lume, omul nedănd cu săptămînilor pe acasă, în-mea, hat-o săcerutu, a prius a vorbi câte vrute și nevrute pe seama bătaului și a gospodinei, cum adică, că femeia ar fi pus ochii pe făcău.

Bătaul — Cucu — de abia înțelegă nu era urât, și nici femeia de dat pe gîrlă, și câte odată chiar escan amîndoi în lume: la jor, la câte o cîmărie, — ceva. Mă rog, gospodarii nu era acasă, da femeia să tot ședă închisă, îi era peste mîna.

Și apoi, chiar Ion al ei într'o zi i-a spus: Măi ia și tu pe Cucu și mai du-te câte odată cu el, că vezi că eu is toată vremea tot pe drumuri, și vîm vreme nici să mă schimb.

De bună seamă că omul tot pe la chirii, pe colo, nu știu ce, nu avea vreme așa de găteți; iar lumea, mai ales lelițele tot zicea: „Ai văzut cum îl poartă? Ai văzut dănsa cum să

gătește și se fandosește? Pe cumna-tă-său, Cucu, nu-l scoate din fluturi și strămătură, și bietul bărbat umbliă ca vai de capul lui.

Și drept era că pe bătaul chiar femeia îl purta curat de tot. Nu că îi era de dănsul, dar pentru că era băiat cumincior, și o asculta și îi dădea toată ciustea de cumnață și de nevastă a unui frate mai mare. Și apoi, era și dănsul dornic și ținea la dănsa că nici el afară de frate-său nu avea nici o rudă priușă: părinții îi muriseră și nici alți frați, ori soră nu avea prin alie părți; dar de, știți că este o vorbă:

Frînză verde Iohodă.

Gura lumii slobodă.

Gura lumii n'o poate astupa de cât pămîntul; și apoi, tot nu s'ar fi simțit așa, dar tot lipsind Ion, bătaul femeii, de acasă, au prius unii prășeți a da țarconle casei omului, doar doar Catrina — sau i-a fi zis femeii omului — s'ar fi uitat la vre-un nespălat. Dar era ca femeie cumincio, i-a zis unuia ce-i tot spunea vorbe cu înțeles:

„Măi, Vasile — cum i-o fi zis celuia — ce tot îmi dați voi zor înprejurul casei mele? Nu cumva îi cereți că eu, — umu — dacă nu prea îmi șede bărbatul acasă am să nu fac de răs la lume, că deatul și așa mi-ați scos pononase eu carul! Ia, să te cari dela casa mea, că de-o veni Ion, și-o auzi se face foc!”

Vorba asta a svârșit foc, nu ciudă în sufletul celuia că s'a și dus prin sat și a imprășiat vorba că chiar el a prius pe Catrina cu bătaul, drăgostindu-se. Așa a fost ca o mîna de ardei în ochii satului, și-au dat a vorbi vrute și nevrute, că azi, mîne ajunse la urechile lui Ion, și apoi, doamne ferește, să-ți între astfel de parascovenii în cap, că nu scapi cu ușorul.

Și iacă așa, de atunci a prius să-l roadă pe om teama de lucruri necinstite și să nu-și mai cuate de treabă acătărea: să gîndă mai mult pe lângă casă, și să-și spioneze bunătațe de nevastă, să se uite ciudat la bietul făcău.

De, dacă stai cu omul într'o casă trebuie să-ți spui și tu o vorbă, că doar nu ești cu gura cusută; să scapi un zămbet, o șoaptă cînd este vorba să nu spui ceva prea tare, și vorbeau bătaul cu femeia de treburile casei, de vre-o snoavă de prin sat, dar acum, dacă gospodarul lui i s'a furșat demoult temerei în sînu, i-a schimbat și minte și gîod într'ansul și el toate le lua pe același calup și

vorbele și zămbetele și șoaptele cu două înțelesuri și le făcinea în mintea lui proastă și i se părea că pînă atunci, cum o fi fost ei nu-și vorbisera așa de eu drag, așa prietenoș, că lui Catrina deși-i vorbește, nu e face decât să-l înbrobodească. De multe ori femeia găsea cofele goale și de era bătaul în casă îi zicea: „Cucuoșor, dragă, ia tu, fugulița, și adă o cofă cu apă”. Dar bietului creștin, i se părea că o face din ibovnicie. Și-i seca inima omului și-l ardea ca și cum i-ar fi turnat cineva o oală cu sperlă pe inimă.

Și zi eu zi îl rodeau treburile astea, de n'avea nici somn acătărea, nici nu-i ținea mîngărea.

Hăt, tîrziu, a băgat femeia de seamă, că omul ei nu-i în toate apele lui și i-a zis:

„La ascuțită, măi Ioane, ce ai tu? Văd că slăbești, ce ai? Ai pierdut bani, fi i-a furat? Hai, spune. Ești bolnav?”

— Ia, dă-mi pace, i-a spus dănsul atunci, și s'a uitat la dănsa urât și a eșit afară.

Cînd spui unui om o vorbă, te mai răcoroști, da cînd faci, și mai rău te canonești.

Da, femeia a zis, ca una ce era ca lumînarea înaintea iceanei: „Eu nu te las; tu să-mi spui ce ai!”

De la o vreme și frate său Cucu i-a zis:

„Bădică, de ce nu spui ce ți s'a întâmplat?”

Da el îl privi, așa, să-l mînănce și mai mult nu. Și pe dată și a pus în minte să-i prindă, și chiar în seara zilei aceleia i-a grăit.

„Fă Catrină”, mîine plecă la chirie, mîine dimineață să fie traista cu merinde gata.

Da, nu a mers de cât la un rateș, unde stătu toată ziua și bău de-și făcu curaj și neaptea, tîrziu, se înturnă în sat. A lăsat carul cu boi la jitarul de la poarta țarinei, zicînd că a uitat ceva și lăund bîrdița din car o parni cu gînd întuneecat.

Era lună ca zîna. Intră în ogradă pe diudeș. Cîinii îl cunoșteau, în casă femeia lui dormea pe cuptor și frate-său Cucu pe lîță. Cine își închipuia că la ceasul acela, cînd toți dormeau, gospodarul casei are să vie cu gînduri rele.

Amu, cum e la țară, că unele case is acoperite cu paie ori cu stuf și casa lui era tot cu paie acoperită. El se sui pe sură, de acolo pe casă; făcu o gaură în mîine la paie și se strecură în pod cu barda la el, de acolo, încet, încet se scoboară pe scară. Dar, vai, cum mai sulta de greu, cum îi era sufletul de turburat de mai îi venea leșin! Ascultă la ușa, dar îi văjăiau urechile, ea o apă; capul lui era ca un clopot și capul pieptului îi bătea cu un ciocan, și cu

poi, și băuse, și amu i se năzărea că vede chiar răsed, glasuri de dragoste, și la asta n'a mai stat la cumpene, ci a și dat busna în casă, răcunind.

— Ce-i? Ce-i? striga femeia de pe euptor. Cine-i? întreba Cucu de pe laiță.

Luna tocmai bătea în ferestrele din fața casei și zugrăvea cu lumină geamurile de pe lutul de jos al odăii, iar la slaba lumină a candeliei cerulei se vedea chipul îngrozitor al lui Ion, care cu părul sbârlit sta cu barda ridicată să deie în propoziții vino-vați. Cucu îl zări și înfiorat strigă: „Bădică, ce vreci să faci? Și fără să-și deie seama, dădu năvală la una din ferestre, o sparse, și eși afară și a dat a fugi.

Femeia, însă, auzind sunet de atele, se cobori jos, strigând: „Care-i acolo?”

— Eu, zise Ion, lăsând barda din mână și așezându-se nenorocit pe laiță, căci văzuse că nu a dat de nici o vină.

— Cine a spart fereastră? — întreabă ea, unde-i băiatul?

— Eu, răspunse Ion am spart-o. Chamă-l în casă. Am greșit.

— Nenorocitul, i-a zis femeia, mă temeni de frate tău. Amu unde-i?

— Du-te și-l strigă, i-a zis Ion, Să-i cer ertare.

Dar Cucu s'a tot dus spaimântat peste câmp, prin grădini, tot uitându-se îngrozit înapoi și a ajuns într-o zăle la poalele unui munte stâncos, și s'a așezat pe o stâncă și prins de o jale nepricepută, ce o are tot omul când scapă de o primejdie a vieții, a prins a plânge cu lacrimi amare, că tocmai bădica lui cel iubit a vrut să-l omoare. Și a plâns, a plâns cu atâta jale până s'a făcut inima întrânsul cărbune și-a început să se asuce; întâi picioarele, pe urmă trupul, pe urmă mâinile. Dar ochii lui îi plâneau înainte și s'a tot uscat și s'a topit de jale până n'au rămas decât ochii care plâneau întruna.

Dar Dumnezeu sfântul care plătește toate nu s'a îndurat de sârmanii ochi care plâneau de se useau de jale, și-și cereau veșnic sfârșitul de la Dumnezeu, și a primit un înger să-i mângâie. Și îngerul i-a glăsuț: „Cucule, Dumnezeu m'a trimis să-ți șterg ochii ăștia de lacrimi.

Și îngerul și-a scos năframa, și a pus-o pe ochi, iar când a ridicat-o, Cucu nu era decât un pârâș de lacrimi argintii, ce amu nu mai curgeau de jale, ci de bucurie și recunoștință către Dumnezeu.

Și a zis îngerul: În pasăre nestăternică să se prefacă vinații de a bea din apa asta, și să n'aibă vreme, în grabă de a-și găsi fratele nici de a-și eloci ouăle, și pui să-i scoată alte păsări, iar el să-și strige în cântecul, lui veșnic pe fratele său și să nu-l mai găsească. Asta până la vremea de apoi, când și isvorășul ăsta și pasărea se vor prefăce iar în oameni, spre a sta la dreapta judecată.

Însă, în vremea asta Ion, căzu în mare mâhnire și greutate sufletească; o greutate care nu se poate învinui.

Femeia l-a răndu-i a priceput poate că băiețanul a eșit pe fereastră; însă crezu că poate s'o fi dosit pe rudea până la zău. Totuși ea zise bărbatului:

„Hai, și tu și l-o-i striga: ce mă tot trimeți pe mine.

Și pe dată bărbatul cu femeia au dat ocol casei și l-au strigat, l-au strigat, însă nu le răspunse decât vântul ce șoptea prin pomi și paiele de pe casă...

A doua zi, cu noaptea în cap, au prins a-l căuta prin sat, pe la cumătri și canosenți, dar precum am spus, zămbi în sat nu era, de acolo au dat a striga prin toate luncile și buecăgurile satului: „Măi Cucule! Măi Cucule! Mai ales glasul lui Ion răsună cu jale mare, și înceat: Măi Cucule! Măi Cucule, unde ești? Vină, măi Cucule, să ne iertăm”. Dar nu le răspundea decât răsunetele depărtărilor.

Și tot au mers, au mers strigân-

du-l, și au cercetat toate iazurile și lăcărurile, până au dat în păduri dese, unde nu mai fiarele trăiesc și pasările de desigur și au strigat și au strigat, până au ajuns la stâncă dela poalele muntelui, de unde curgea isvorul de lacrimi din ochii lui Cucu.

Amu, cei doi gospodari erau și însetați și trudiți, iar bărbatul cu să-și mai răcorească focul de pe inimă a dat la isvor, și cum a sorbit, minune; s'a și schimbat în o pasere sură cu cloțul încovoiat și cu vârful aripelor albe și a dat a sbura prin copaci tot strigând: „Cucu! Cucu!”

La rând femeia văzând că bărbatul său s'a schimbat în pasere de cum a băut din isvor, și-a zis: că dănsa la ce mai e bună, să rămâne singură și a vrut și ea să beie din apa isvorului să se prefacă și dănsa în pasere, dar i se păru că isvorul îi spunea cu glas de om:

„Nu bea din apa asta, că te prefaci și tu în pasere și nu e bine”.

Femeia se uită împrejur crezând că i-a spus cineva, însă nevăzând pe nimeni, vră să beie iar, dar i se păru că apa îi spune:

„Du-te și spune la oameni că pârâșul e însuși „Cucu”, cumnatul tău”. Și pârâșul în murmurul lui, îi spuse toată povestea, cum îngerul a venit și l-a prefăcut în apă.

Și numai așa femeia a scăpat de a nu mai fi și ea pasăre și s'a dus în sat de a spus la toată lumea povestea dela început.

Cât despre pasăre s'a tot dus prin păduri strigând „Cucu! Cucu!” până au venit Sânzienile, când dând de un cireș copt a mâncat, și pe dată i-a și amorțit glasul.

De atunci ci-că Cucu cântă numai până la Sânziene, și cum dă de el-reșe amorțește. Și ci-că așa e de zoric în cântarea lui frate-său că-și lasă ouăle în cuibul altor pasări de le clocește. Iar oamenii auzindu-l uneori tot strigând „Cucu! Cucu” l-au pus și pasărei numele de „Cucu”, și Cucu îi zice și până azi.

Și cu asta am înclecat pe o șea și v'am spus povestea așa.

Pentru ori-ce reclamațiune sau schimbări de adrese, d-nii abonații sunt rugați a stața și una din benzile cu care primese ziarul „Universul Literar”, contrar, reclamațiunea sau schimbarea de adresă nu vor fi rezolvate.

Ciclistul de infanterie italian scriind câteva rânduri părintilor săi

ARTA ȘI ARTIȘII

Expoziția pictorului N. Angelescu-Ange

În mișcarea noastră artistică atât de sărăcuță până mai acum câțiva ani, încep să se manifesteze anumite curente și anumite personalități deplin formate și în stare să se impue, cu toată demnitatea, amatorilor noștri de artă.

Un alt fapt îmbucurător este ivirea, din ce în ce mai puțin sporadică și deci mai apreciazabilă, a unor amatori de artă, în stare să prețuiască și să încurajeze eforturile individuale ale artiștilor manifestate la noi.

D. Angelescu-Ange

Printre personalitățile artistice de lemnul celor amintite trebuie să socotim și pe pictorul N. Angelescu-Ange — un artist în toată puterea cuvântului și tot deodată, unui din acei puțini ce au știut să dea piept cu ardoare lipsei de pregătire de mai înainte a publicului, renunșând, în cele din urmă, să se impue atenției generale cu toată autoritatea cuvenită.

D. Angelescu-Ange nu mai este, de mult, unul din noii debarecați pe limanul artei.

Adânc pătruns de un crez artistic, cu care și-a început cariera în vreo două decenii în urmă, artiștul acesta conștiințios a știut să-și păstreze neatins idealul cu care a pornit lupta de cucerire.

Și constatarea pe care o face acum, chiar și acei ce nu aveau încredere în puterile pictorului acum câțiva ani — deplina unitate în manifestare și persistența unui temperament ce nu ptea decât să triumfe — aceasta trebuie să fie cea mai cu-

rată mângâiere a artistului pentru eforturile, atât de sterile în rezultate materiale, ce caracterizează mișcarea noastră artistică de acum zece ani.

Actualmente, plin de încredere în puterile sale, pictorul Angelescu-Ange muncește cu aceeași trageră de inimă, ca și un tânăr pictor care de abia își începe cariera — dând, an cu an, zeci de pânze inspirate de farmecul peisagiului nostru.

În aceasta găsim caracteristica fundamentală a lucrărilor d-lui Angelescu-Ange.

Peisagiul este pentru acest artist genul favorit, în care se simte atât de largul lui, încât creiază un anumit gen pictural, uitat de mulți dela dispariția lui Al. Parascăvescu-Alpav.

E vorba de micile și umilele scene ale trecutului, bisericuțe și biece case de țară ce încep să se derapene și să s'aplece coșevându-se, în pământ, îngropând în țărâvă, une ori, adevărate mici comori de artă românească.

În crearea acestui gen al pitorescului nostru dela țară, pictorul Angelescu-Ange și-a cheltuit cei mai mulți ani din rodnicia-i activitate.

De aceea a și ajuns să nemurească pe pânze, aceste umbre ale vremii trecute, întemeindu-și și o reputație de adevărat sincer realizator al unor așezări frumoșii.

Pe vremuri, ne aducem aminte, răposatul Alpav căpătase înscrierea de a aduna cât mai multe elemente de acest gen pitoresc de prin satele noastre; iar dela dispariția lui prematură nimeni n'a reușit să se impue cu atâta putere, ba chiar cu o fină poezie, în realizarea unor astfel de lucrări ca pictorul Angelescu-Ange.

N'ar fi bine oare ca acest artist conștiințios să dueă la bun sfârșit, încurajat de stat, opera de păstrare a pitorescului țării atât de prematur pășită de bietul Alpav?

Însă pe lângă aceste lucrări ce i-au întemeiat o reputație incontestabilă, pictorul Angelescu-Ange realizează, cu același succes și alte lucrări de sincer iubitor al naturii, flori și fructe.

Căți amatori de artă din noștri nu doresc să aibă un mănunchi de liliac, sau de crini, de pictorul Ange?

Angelescu-Ange, cu delicatului discernământ coloristic, etic să dea viață nouă florilor din toate pânzele sale.

Apa se lămurește în frumosul succes obținut de acest artist sărăcuț, cu toate experiențele sale din ultimii ani.

Prețuit deopotrivă de toți pictorul Angelescu-Ange nu se îndeamnă în leuc, realizând an cu an, adevărate mici capodopere de gloriificarea pitorescului și a naturii în genere.

Ion Gruis.

VINO MÂNDRO!

Vino, măndro n'deal la mine,
Pe cărarea dintre vii,
În vrăzite nopți de vară
Când pe cer sunt stele mii.

Te-oi primi ca pe-o crăiasă,
Cu emuni de flori de mac,
Pe când vesel, cola în luncă
No-o cânta un pitpalac.

Vino, măndro, n'acea teamă,
Luna, veșnicul străier,
Cât vom sta pe deal de vorbă
Ne-o privi de sus din cer.

Dar, de câte ori ș'o pune
Obrăzarul ei de nori,
Câte-o dulce sărutare,
Tu să-mi dai de atâteaori!

Maria-Antoaneta-Danassy

PRINTUL

de N. PORA

Dacă unii oameni sunt ursiți să se bucure în viață de binefacerile și de ocrotirea norocului, apoi aceasta se putea spune, negreșit, despre Iorgu Busuioc, subșef în cancelaria unui minister.

Avusese norocul să se nască în cunoscuta zodie a... belșugului și să se bucure de acest hatîr neîntrerupt, încă de prin anii de școală.

Certat cu cartea de timpuriu, Busuioc, băiat levent și pururi bine dichisit așa și-a făcut rostul, găsindu-și cu destulă ușurință o proptea ca să poată căpăta o slujbă.

Leafă era mică, dar ce-i păsa de asta tinărului impiegat, cînd ca un „băiat frumos” ce era și cum îl cunoștea lume destulă, toți negustorii se grăbeau să și-l capete mușteriu — măcar și pe lîbișir.

Dar Busuioc nu se dădea la o parte de la nimic, cînd era vorba să și păstreze renumele căștigat cu eleganța cravatei, nodul cravatei și apelpiseala frisirii, totdeauna îmbăcșită în cea mai subtilă „loțiune” la modă.

Și nu se putea închipui nici cea mai de pe urmă serată, sau matineu dansant, fără bine voitorul concurs al acestui neobosit comandant de cotilionane.

Cînd își ridica în sus capul în cadru în cărlionții bine făcuți cu fierul, și cînd își începea tiradele și ghiduşile de staroste al dansului — toate sufletele slabe de îngeri se înfiorau și multe din dansatoare simleau căle-o furnicătură, la o privire aruncată la întâmplare de frumosul fante la modă.

Nici unui coleg de cancelarie nu-i păru rău de repeziciunea cu care înainta acest favorit al sexului frumos, care se putea spune, făcea cîuste cancelariei.

Ba încă, la ivirea unei noi vacanțe, la conducerea unei cancelării din provincie, se întristară toți, auzind că-i vorba să fie numit favoritul cancelariei, norocul Iorgu Busuioc.

Iar el, bietul de el, da prin băt de grăbit ce era să capete un post de o atât de mare însemnătate și răspunderea aceea de șef casier și încă unde? în Constanța.

Parcă se și vedea tronând în sezon, cu eleganța-i fără seamăn, pe plaje și la Casino.

Ce să se facă, însă de garanție? Li trebuia o sumușă destul de grăcioasă, spre a pune mîna pe postul acela de încredere.

Alergă în dreapta și în stînga, cercîndu-și norocul peste tot.

Era însă ca un făcut: credit căpăta cît poftea, parale, însă de nicăiri.

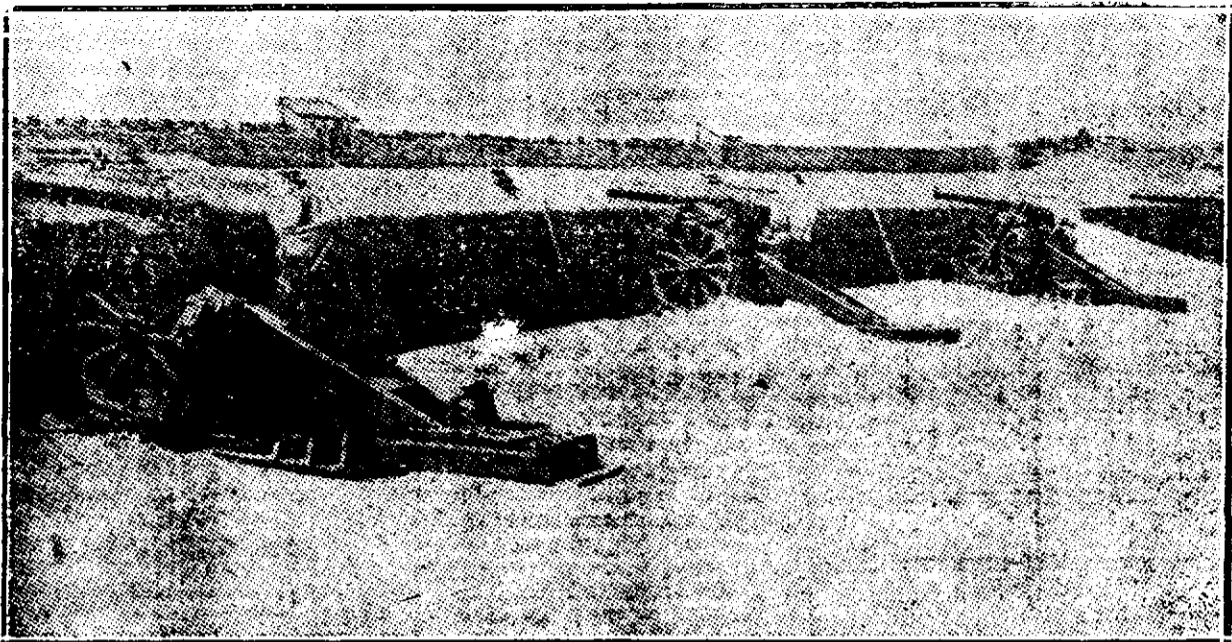
Mai erau trei zile până la ziua fatală — întâi Aprilie, cînd trebuia să fie numit noul casier.

Il prindeau alte alea, gîndindu-se că scapă pleșca. Ca luat diniele, forfotea de colo până colo, nemai dînd nici pe la cancelarie, și nemai vîzîndu-se cu camarazii cărora le spusese, ritos, la un apertiv:

— Postul ăsta-i al meu și numai al meu!

Il luau frigurile, gîndindu-se numai c'ar putea să-l scape.

Și în seara aceea frumoasă de primăvară, străbătută de mireasma liliacului, cum umbla așa, trelalela, d'odată se isbi piept în piept cu un bun prieten, Lică Foișorea-

Tunuri italiene așezate în jurul zidurilor unei citadele

RAMAI!...

— *Trecutul meu, izvorul clar
Din care iară sorbi uitare,
Il simt — sublimă evocare —
In sufletu-mi vibrează iar.*

*Mă chiamă iar din depărtări,
De undeva — știu eu de unde?...
Un blînd copil din albe unde,
Cu șoapte de îmbrățișări...*

*Un blînd copil mă chiamă lin
Și-i rîde chipul de iubire,
In ochii lui e-o fericire
Cum n'a visat nici un destin.*

*Mă uit la el și-l văd cu drag
Cum se apropie de mine,
Ca un prilej de vreme senină
Ce i-ar zămbi unui pribeag.*

*De ce-mi simt ochii umeziți
De lacrimi plînsă-odată 'n viață?
Ce-ai tu, vedenie măreață,
In ochii tăi prea fericiți?*

*Vorbește, spune cine ești!
Din care zări scaldate 'n soare
Te-ai smuls și 'n trista mea valtoare
Cobori cu ochii tăi cerești?*

— *! orbește!... Dulce cînd te chem
Și tremurînd îți stau în față
De ce nu dai grăirei viață
Și pace vieții-mi de boem?*

— *Eu sunt și azi ce-am fost și ieri,
Dar sunt ce nu ești totdeauna,
Și totuși, sunt cu tine una,
Vîdînd aceleași primăveri.*

*«Ai fost și tu precum mă vezi
Căci tu ești clipa, eu — vecia,
Tu versul scris, eu — poezia
Pe care numai o visezi.*

*«Tu ești de azi și cel de mîni
Dar eu sunt tu de-odinioară,
Eu sunt ce n'ai să fii tu iară
Deși mă vrei cu ochi păgîni.*

*«In tine eu murii de mult
Și, slobod azi din închisoare,
Sunt pasăre din zare 'n zare
Și-aceleș cântec mi-l ascult.*

*«Tu poartă-ți printre oameni trist
Calvarul vieții înainte —
Eu sunt aducerea aminte
A unui suflet de artist.*

*«Eu sunt iubirea ce n'ai vrut
Și zămbetele-i făr' de vină,
Sunt desmierdarea de lumină
A mamei care te-a născut.*

*«Sunt anii tineri, cei dinlăun
Ce și s'au dus... și fără veste...
Căci i-ai trăit ca 'ntr'o poveste
In care n'ai vrut să rămîi.*

*«Ti-am fost odată căpătîi
Și dulce te-adormiam în șoapte...*

*Pierii... și se făcu iar noapte...
Și-atît putui să-i strig: Rămăi!...*

Leontin Iliescu

nu — tovarăș nedespărțit cu care bătea balurile:

— Unde umbli Iorgule? Ai cu mine la operă...

Busuioc parcă se trezi dintr'un somn:

— Păi... bilete...

— Ce-ți pasă? Vino cu mine...

Ca să și mai uite necazul se lăsă în voia prietenului, desmeticinindu-se deabinelea, în teatru.

Și luat de valurile melodiilor din „Balul mascat” începu să și uite deabinelea chinul, peste fire de fericit că un alt bun tovarăș de petreceri, tenorul Resmeriță era mai în glas ca nici odată și „ridicase sala în picioare”, cum se scrie la gazeta...

Dar după spectacol, ca de obicei la o berărie unde se strîngeau cântăreții, după spectacol, se pomeniră cu Resmeriță lângă ei.

Iar după spectacol, ca de obicei, la o berărie unde se strîngeau cântăreții, se pomeniră cu Resmeriță lângă ei.

Dintr'una într'alta, pe la a treia sticlă desfundată, tenorului îi sări țandăra vîzîndu-și prietenul amărât

— Ce-ai Iorgule? Te-a înșelat amanta, sau te-ai apucat de cânt și este gelos pe mine?

Busuioc nu putu decât să ofteze cu caturi; iar Foișoreanu, tiind cheia cătrănelii; amicului, îi povesti și lui Resmeriță din fir până în ață daravera.

Resmeriță apucă paharul plin și ciocnind:

— De ce nu spui mă neagarea-ua? Ce, între prietenii vechi mai încap secrete! Și pe urmă de unde îți că nu te trec eu apal...

Iorgu se însenină, iar Resmeriță vesel de succes, se hotărî:

— Prietene, eu am niște economii, știi, bani albi pentru zile negre... că gătjejul te ține el ce te ține, iar mai apoi începe să te trădeze...

— Ei!... făcu Busuioc.

— Și—urmă Resmeriță—ca niș-

te buni prieteni trebuie să ne ajutăm unul pe altul... Uite eu îți împrumut banii trebuincioși pentru ca să iei postul acela, și tu...

— Dragă Bijule—il mîngăie Iorgu—recunoștința mea... îndatorat... o poliță în regulă...

— Resmeriță se încrunță:

— Ce poliță? Da' ce între vechi prieteni mai poate fi vorba d'ășe ceva!?

Lui Busuioc i se părea că visează cînd se văzu cu cele trei mii de lei pe care le vărsă la casă, bucurîndu-se și de astă dată de trecerea lui, în loc să depue cinci mii de lei garanție.

Iar în timpul sezonului, Resmeriță în urma scrisorilor bunului prieten Busuioc se hotărî să se ducă câteva zile la Constanța.

Nu-i pasă de hotel că tragi la mîno! îi scria noul casier; iar tenorul înveselit și de gîndul unui concert pus la cale de Busuioc plecă fără să se poată scutura de un gînd.

— Ce bun prieten și Iorgu!

Iorgu îl primi la gară, îmbrățișîndu-l ca un frate și dușîndu-l cu deasila aproape la el, în localul direcției unde își avea locuința.

— Bijule ești, musafirul meu! Atît!

Lui Resmeriță îi rîdea înima vîzîndu-și prietenul atît de bine instalat. Și ce era el la centru? Da ce era aceluși Eleganța personificată... gătit spele și schimbîndu-și hainele, după ceasuri.

Seară cînd să plece la masă, în vreme ce Resmeriță își lua țandesiul, prietenul trecu în încăperea vecină și tenorul auzi zîrînd de bani.

Curios se uită la casier care deschise casa de bani, apucînd cu pumnii bani și punîndu-i în buzunare.

Nu zise nimic atunci, cum nu ericeni nici noaptea, tîrziu, la un varieteu, unde „șantezele” salutără cu chiote de veselie apariția elegantului Busuioc strigînd: „Printul! Printul!” Și tot așa nu deschise gura vîzîndu-l cu cătă eleganță și desinvoltură scoate portofoliul și cum desface dintr'un maldăr de hirtii de bancă, noi nouțe și plătește tot, până la ultima centimă, consumația celor vreo șapte „amici și amice intime” ale lui.

— Cum... tot? — făcu tenorul nedumirînd, aducînd mîna la buzunar.

— Ce-ți pasă? Ți-am spus căști musafirul meu!

— În zilele și seările următoare același lucru și aceeași vizită înainte de plecare la casa de bani îl sili pe Resmirița să-l întrebe:

— Da bîre Iorgule... tu ieși așa, fără nici o socoteală?

Busuioac îl bătu prietenește pe o braji:

— Ce știi tu! Imi am eu socotelele mele.

Iar Resmirița, simplu, socoti și el că trebuie să le aibă.

Și, scurta vorbă, nu-i mai zise nimic, întovărășindu-l încă o seară, două, la chefuri, după ce și dădu concertul. Vesel orișicum, că puse câțiva sutari în buzunar, în vreme ce „casierul”, ca un casier ce era, scotea meru bumăști proaspte, imaculate, plătind tot.

Iar peste câteva luni, în temeiul stagiunii de iarnă, când Resmirița auzi, între culise că bunul lui prieten casierul, din Constanța Iorgu Busuioac, cunoscut în localitate sub numele de *Prințul*, a fost arestat! În urma unui control neașteptat al casei — se îngălbeni de odată, lăsându-se moale ca o cârpă pe un tron de mucava.

Și când află și epilogul că „Iorgu Busuioac, zis și *Prințul* în viața de petreceri neputând răspunde pentru suma de optzeci de mii lei, deformată de la casieria generală” bietului tenor îi veni rău, șoptind:

— Mi-a fituit Prințul și bănișorii mei!

EX-LIBRIS

Dorina de George Cair.

D. George Cair e un scriitor cunoscut, deși nu face parte, după cât știu, din nici un cerc literar. Ultima sa carte e cea cu titlu de mai sus, un fel de jurnal „al unei fete sincere”, sunt deci și „nesincere” și poate că cele mai multe.

D. G. Cair

Stilul d-lui Cair nu a fost nici odată pretentios, încercând cu învoagăne nefolositoare și-l regăsim la el și în *Dorina*. Ca și în alte cărți ale d-sale, d. Cair face satira societății noastre și de unde și putea furniza mai bine subiectul în această privință, decât din societatea zisă cea bună, a celor cari au ca deviză petrecerea. Mama Dorinei e o cochetă, prietenele ei de asemenea. Dorina a crescut într'un mediu, în care nu se cunoaște decât flirtul, în care toate fetele sunt semi-fecioare, adică au cunoscut din dragoste toate farmecele, înainte de a se mărita, minus un fapt foarte puțin însemnat, care va lua însă toată importanța ce i se cuvine, după ce se vor mărita.

Dorina a învățat la călugărițe, știe să vorbească franțuzește, știe

să scrie, ceea ce în dragoste e un „atout” de seamă și-i plac la nebunie ofiterii de cavalerie.

Ea singură mărturisește, că-i place să fie sărutată de toți îndrăzneții, pe care-i pedepsește cel mult cu o lovitură dată cu evantaiul. Când pedepsa e așa de grațioasă, vă puteți închipui, cât de mare trebuie să fie numărul delinvenților, dar mai cu seamă al recidiviștilor.

Prietenul, bine înțeles e ofițer de cavalerie. Dar răul e că nu te însori cu cine flirtezi, ci cu cine are banii. Prietenul nu se iasoră deci cu Dorina, iar aceasta, de neceaz, se mărită cu un om cum se cade și autorul ține mult să ne-o arate câtva timp după căsătorie, ca pe deplin mulțumită și așa de cum se cade încât refuză un automobil, pe care soțul ei voeste să i-l dăruiască.

Se poate ca d. Cair să aibă dreptate și față cerul ca toate Dorinelo să fie ca aceea pe care ne-a descris-o, dar mi-e teamă, că după 30 ani, după ce va fi isprăvit cu grijele materintății „Dorina” se va amoreza, nu numai de ofițeri de cavalerie, ci de ofițeri de toate armele, ba va ajunge și mai jos, se va scobori până la civili. E foarte greu să admitti, că frumoasa Dorina va rămâne nesimțitoare la ademăirile atâtor profesioniști ai dragostei.

În orice caz, e demăi de toată aprobarea, morala acestei cărți.

Fie ca „Dorina” să slujească neamăratelor fete de pension, dar numai în ce privește sfârșitul. De altfel, pentru prima parte nici nu au nevoie demnișoarele actuale de povești, din contră ar putea să găsească multe lipsuri în descrierea unui joc așa de răspândit ca flirtul, care e o superioritate asupra trecutului. În vremile din trecut fetele nu flirtau, dar se măritau mai toate; azi, cele mai multe flirtează și se mărită prea puține, iar cele care se mărită continuă flirțul, împodobindu-l cu ceea ce înainte nu se putea.

Societatea pe care o descrie d. Cair nu e societatea care are menirea să rămână, e o societate de tranziție. Ea merită să fie cunoscută în cele mai mici amănunte, defectele ei scoase la iveală și ridiculizate. D. Cair face acest lucru cu prisosință și de aceea „Dorina” e o carte care va fi citită.

Sărăcutul de I. Dragoslav.

Nu totdeauna un scriitor premiat de academie e un scriitor de seamă; uneori premiera e și poate o încurajare, un imbold pentru opere mai bune, când onorării membrii ai Academiei văd o licărire de talent. Licăririi observi destule în poveștile d-lui Dragoslav și ele abundă în cele câteva povești din *Sărăcutul*.

D. Dragoslav are un fond de natalitate pe care dacă l-ar exploata inteligent ar putea să scrie povești adorabile.

Îl facem atent asupra limbei, care din ce în ce e mai împetritată. Serie „bunduc cu un gălățus” și apoi două rânduri mai jos „pămuc de celuloid”! „fes de tricou”. Vrei să scrii popular și spui: „o frumună mare, un fel de uragan!” Lucrurile acestea supără îngrozitor. face pe cititor să capete o instinctivă antipatie pentru ceea ce va urma. Astfel, și d. Dragoslav va putea să aibă și d-șa cititori anumiți, care să-i dea iluzia că scrierile sale vor putea să înfrunte urgia vremii.

Și altceva. Când scrii două-trei povești pentru copii, e aproape comie să începi prefața cu: „Această cărtică s'a tipărit în anul 1915, în luna Iunie, în timpul crâncenelor războaie dintre dubla alianță și Quadrupla Înțelegere etc.”

Toată această pologhie pentru „Sărăcutul”, „Sufletul”, „Bărbănoenul”!

Ru poți de loc să pricepi de ce autorul e „adănc recunoscător acelor suflete” care l-au îndepărtat pentru o vreme dela preocupările turburătoare, care sbuciumă societatea noastră, prinșă de cumpăna războiului, și m'au rodat seninătății mele.”

Poate d. Dragoslav nu știe, dar îl putem asigura noi, că nici Wilhelm al II-lea, nici guvernării noastre, nici cel puțin sergentul d-sale de stradă, nu se sinchisesc de păreri d-sale asupra războiului. Să scrie povești, dar să lase deci politica externă.

Albert

D-l Briand, primul-ministru francez

Târgul de măritiş al principilor Europei

De ce în ce mai strîmt devine cerul, în care viitori purtători de coroană își vor face alegerea soțiilor lor.

Principesa Caterina Radzivil a publicat zilele trecute o carte, care a apărut la Londra sub titlul de „The Royal Marriage Market of Europe”, în care se spune între altele că Germania va suferi foarte mult din cauza aceasta.

Cu privire la pofta de măritiş a Germanilor, principesa Radzivil povestește următoarea istorie:

„Se povestește despre o principesă germană care are șase fete, că după ultimatul împăratului Wilhelm către Tarul Rusiei, a exclamat îngrozită:

„Cum a putut face ei aceasta? Asta este o nebunie, — de aici înainte nici una dintre fetele mele nu se va mai putea mărita după un mare duce?”

Prin urmare Germania va fi de aici înainte escusă dela târgul de măritiş din Europa. Autoarea spune că principesele germane vor trebui să se mărite după „muritori obicinuți”.

Cele mai bune perspective le au fetele Tarului Nicolae, cari vor face partide splendide, după rezultatul ferit al războiului. O căsătorie cu moștenitorul tronului român va aduce cu sine independența României sub protecția rusească.”

Se vorbește foarte mult despre o căsătorie între fiica cea mai mare a Tarului cu principele de Waes, moștenitorul tronului Angliei, care va sfârși în toată Rusia cea mai mare lasuflețire.

Nici unul nu stă așa de bine în târgul de măritiş ca marele duce Alexis, moștenitorul tronului rusec. În privința lui au nădejde Suedia și Danemarca.

Cea mai căntată principesă din Europa este frumoasa și spirituoasă Sveraura a marelui duce de Luxemburg, marea ducesă Maria Adelaide, care este în vârstă de 21 ani și are o bogată listă civilă, evaluată la mai multe milioane.

După încheierea păcii, se vor urca șansele de căsătorie ale principilor balcanici, cu atât mai mult cu cât familiile germane, vor rămâne cel puțin timp de cincizeci de ani fără pretendenți la mâna fiicelor lor.

Autoarea cărții spune că toate lucrurile se învârtesc în jurul României, care are actualmente cheia situațiunii internaționale. Membri acestei familii regale sunt în acest moment figurile principale ale situațiunii internaționale de măritiş din Europa. Toate celelalte regate balcanice ar dori foarte mult ca să intre în legătură cu ea, „fie chiar să influențeze politica românească în sensul alianțelor”.

Infrățirea generală a popoarelor în sensul împătritei înțelegeri o face pe principesa Radzivil ca să procedeze la un acord matrimonial între Anglia și Rusia. Autoarea spune că fiica cea mare a Tarului, Olga va lua în căsătorie pe principele de coroană al Angliei.

C. Scurtu

Viața artistică și literară

Făclia de Paști, admirabila navelă a lui Carageale, a fost dramatizată în două acte de confratele nostru, Adolf Clarnet.

Piesa a păstrat tot fondul navelii, și a intensificat cu inteligență ca pentru scenă, momentele dramatice.

Piesa în orice caz n'a scoborit frumusețea navelii.

La Ateneu, a deschis o expoziție de tablouri pictorul Băncilă.

O primă impresie, că Băncilă este unul dintre cei mai adevărați artiști ai penelului.

În tablourile lui e atâtă sinceritate, pe care o redă cu splendidă naivitate, fără să se intereseze de meșteșugul căntat, manierat al școlilor picturale cu etichete variate.

Tablourile lui Băncilă infușijează o viață, care se sbate deasupra convenționalismului; tablourile lui sînt gânduri libere, tari, cinștite realizate în culori pe pânză.

Taine sufletesti, de N. Zaharia.

Ce muncitor discret și productiv e d. Zaharia! Adună zi cu zi material și-l rânduiește în volume, care vădesc o preocupare de muncă în folosul răspândirii unor cunoștinți necesare, peste lumina stearpă a superficialității.

Taine sufletesti sunt fenomene sufletesti, care n'au ajuns să fie științificește destul de precis explicate. Așa sunt: telepatia, dubla personalitate, presimțirea morții, etc.

Ne place concluzia autorului, că chiar dacă nu s'au lămurit cauzele unor atari fenomene, ele nu țin în nici un caz de domeniul miraculosului.

Spre vremuri mai bune, de G. Ramură.

Este o piesă din viața satelor. Autorul a pus în lucrarea sa toate chestiunile, care frământă lumea țăranilor noștri, dornici de cât mai mult soare în sufletul lor. Iacomi de o soartă mai înălțată în toate domeniile.

Autorul are o conștiință înfrumusețată de avânturi generoase, lucrarea lui e mai mult un imn pentru ce-ar fi să fie când năzuințele spre mai bine ar fi într'adevăr efective.

Ca realizare dramatică, sau literară, lucrarea lui Ramură rămâne un document sufletesc simpatice, cu tendințe de contagiune.

Asupra ziaristicii a scris un articol domnul Marin Simionescu-Râmniceanu.

Concluzia articolului: „E reversul binelui urmărit prin generalizarea putinței de a scri și citi, pe care îl realizează gazetăria”.

Autorul acesta concludent de articole de revistă, de ce să fie așa de învinat contra ziaristicii, care-i reversul binelui?

Dumnealui pare a fi autorul unor articole zise estetice și literare, publicate după însemnări confuze, contrarii și altfel în *Luceafărul*.

Mai apoi stăpănit de aceleași gâ-

In fața publicului

— Povestire de MAXIM GORKI —

duri, eulse tot după fișe, a scris o piesă Andrei Brauște, pe care Teatrul Național a reprezentat-o ca să producă mișericordie asupra publicului și supărarea ziaristiceii. De atunci, d. M. S.-R. pându-se ocazia să spună un cuvânt asupra presii,

fără nedeială tot după însemnări eulse din autori.

D-lui zice, că singurul talent al ziaristului e să suporte dezavuarea.

Servindu-ne de „reverul” d-saie, deee adică singurul talent al unui pretins critic, sau al unui începător la ale dramaturgiei, n'ar fi să suporte critica.

Dar povestea răsvrățiilor impotriva ziaristiceii e veche, mai ales când răzvrățiile e seculară de fișe. Sunt cei ce-au început și n'au putut să se strecoare, fiindcă presa le-a spus adevărul crud. B.

Notăm în aceste însemnări apariția primului număr din Biblioteca „Știința pentru toți”, al cărei director este d'Victor Anestin.

Cel dintâi număr tratează despre Viața și invențiile lui Edison.

Credem că această bibliotecă corespunde unei necesități, intru că leadința mulțimei de cititori pentru cunoașterea corectă a științelor, ta vădit cu suficiență intensitate.

De altfel, munca d-lui Anestin pe acest tărâm e o cheazăie, că lucrările de popularizarea științei vor fi de un real folos „pentru cei ce vor să știe” și să cunoască din tainele adevărului.

A început sezonul expozițiilor artistice. În str. Franklin e deschisă expoziția pictorului Angelescu (Ange), în str. Corabiei aceea a pictorului P. Bulgăraș iar la Ateneu sunt două expoziții: una a pictorului Octav Băneică detașat și alta a pictorilor Kimon Boghi și Păvelsen-Dimo.

Se anunță expozițiile salonului de toamnă al Consiliului deartist pentru 15 Noembrie și expoziția soților Bednarik în tovărășie cu pictorul Sofronie Constantinescu, anunțată pentru ziua de 1 Decembrie a. e.

Maestrul Alfonso Castaldi lucrează la armonizarea muzicală a lucrării Păt-François a d-lui George Diamandy; care se va reprezenta la primăvară pe scena Teatrului Național din București.

În ziua de 3 Decembrie a. e. se va da la Ateneu un mare festival artistic cu concursul d-lui Ion Niculescu, societate al Teatrului Național.

În slăvit, piesa „Letopiseși” a scriitorului Mihail Serbul a fost pusă în repetiție la Teatrul Național.

Compania Teatrului Național din Craiova a început un turneu artistic prin țară.

Turneele va ține până la 25 Noembrie a. e. și e condus de d. Ion Otteanu, Directorul Teatrului Național din Craiova.

Joi seara este la Ateneu din București primul concert istoric al literaturii violinei, dat de maestrul George Enescu, cu concursul pianistului Thi. Fuchs. L. L.

CASA de SANATATE

— SPECIALA PENTRU —
— BOALE DE FEMEI —
— SUB DIRECȚIA —

DOCTORULUI I. KIRIAC
Chirurg primar; Șeful serv. de gynecologie al Spitalului Eforiei

SECȚIE SEPARATĂ PENTRU BĂRBAȚI
(hemoroida, hernii, tumori, calcule vesicale, stricturi uretrale, etc.)

Strada Sf. Ionici 8, în dosul Teatrului Național
— TELEFON 2 96 —

Nu e bine când un scriitor are prea mulți admiratori, — nu, nu e bine!

Numai plantelor de baltă nu le striașă supra plusal de umezeală. Stejarii nu pot suporta, decât o mică cantitate.

Voi să vă povestesc aici despre un tânăr cum se cade, din breasla literaților, tânăr care nimeri de odată în mlaștiga popularității, pe cămăși se afla în drum spre ținta sa: — voi să vă descriu cât de ridicol și necioplit s'a purtat dănsul în această ocazie, după ce se săturase peste mărșă, de laudete înălțătoare ale mulțimei, — și ce i s'a întâmplat, când începu să-i vie ameteala din cauza mișmelelor cetease ale gloriei.

Tânărul era un băiat candid, de și nu tocmai prost și se desosebă de ceilalți tovarăși de meserie, prin aceea că era în totdeauna sincer și prin urmare, se contrazicea în fiecare zi.

El trăia într-o țară a cărei literatură era renunțată în toată lumea. După ce se poteni de primele semne ale popularității, dănsul se arătă neîncrezător față de ea și eugeta în sine: „Ce curios! când le sunli eu goarne în urechi, atunci ei nu aud, — de abia răsună, însă, fluierul cimpoiului, — și ei se bucură și răd...”

Tânărul nu era nici deosebit modest — absolut de loc. El își cunoștea bine tălăsele, valoarea sa și apoi mai știa, că în patria sa nu există popor, ci numai un public, și că acest public e acela care stabilizește reputația fie literară, fie alta. Poporul trăiește în felul său, disprețuiește pe scriitori, crede în vrăjitori, nu cunoaște, în toată viața sa, decât munca, suferă, cu toate acestea venie de foame și e gata să dea, fără năltă chibzuală, toată literatura și toate celelalte arte, atât de dragi publicului, pentru un sac cu făină.

Dar dacă tânărul meu știe prea bine toate acestea, el era totuși om. Și apoi literații sunt ca și celelalte feluri de înțelepți, mai mult sau mai puțin, mărginiți.

Tânărul începu să simtă că atențiunea neobișnuită pe care publicul o acorda scrierei sale „de față” îi era plăcută. El primi din partea cititorilor săi, scrisori măgulitoare. Un cititor scria: „Mult talentatule!” — un altul îl intitulă „negru pe alb: „Inalt prea stimatule!” — și care care cetitoare entusiastă, scrie scurt și cuprinzător: „Sufletele! Îți mulțumesc” de parcă bunul meu literat i-ar fi dăruit mătase pentru o bluză. Un librar însă îi trimise o scrisoare cu următorul conținut:

„Foarte stimat domnule literat! Intru că mă interesează să aflu pentru ce oare publicul compără, atât de aprig, prețioasele d-vo. cărți, le-am cedit și eu, lucrul în urma cărui au (ăsnit din mine, următoarele rânduri:

Ca niște erini în baltă
Imi infloresc în inimă
Gândurile și visele
Despre o viață fără luptă.
Ele infloresc, dar, rare-ori! —
Și vestejesc curând și putrezesc
În al inimă mele nămol; —
Și un mărăsc bine de loc!
Însă mi-ai pătruns în inimă
Verbele tale aprinse:
Mi-amplu cu scântele lor
Al sufletului meu întineric
Și m'am aprins și eu.
Și am devenit nebun de curajos
Și acuma miroș, mândru,
A păr de bore aprins!

Cu sinceră stimă înaltă
Semyon Yastrebow”

Literatul meu, mai primi și altfel de atențiuni măndre, de tot soiul, din partea publicului. Dracul însă, credinciosul însoțitor al scriitorului îi șopti răzând: „Nu te lăsa uluit, prostul meu. — ai moritat acestoa toate! — Tu ești acum pentru pu-

blic, cea ce e o amantă tânără pentru un moșneag subred. Și nici nu te arăta atât de intristat, căci după cum puului îi place, să fie gătit cu smântână, tot astfel și voi literații, vreți să fiți cât mai curând, afumați în hornul gloriei. Ho! ho! ho!”

Astfel începu băcșanul meu să apară încet, încet, sub ochii publicului înamorat de dănsul. El vedea că publicul îl aplaudă și se obișnuia cu aplauzele, ca bețivul cu rachiu, iar viața îi părea plăticoasă atunci când îi lipseau aplauzele. În aceeași timp, însă, tânărul scriitor ținea mai sus, tot mai sus!

Într-o zi s'a întâmplat, că mulțimea dintr-o localitate, mult vizitată, a înconjurat pe scriitorul meu din toate părțile, la lipit de perete și i-a strigat, băgând mureu din pulme: „Bravo, bravo!” Scriitorul, zămbi mișcat și se simți atât de dulce și spus la vederea publicului, încât i se părea că fierbe în sirop. Pentru întâia oară dănsul vedea publicul dela o atât de mică distanță. Dar de odată el simți o indispoziție și chiar o anumită teamă: îi părea ca și cum mulțimea va începe să-l gâdile pe la subțiori în clipa următoare, iar prin cap îi rătăceau fel de fel de gânduri fioroase. I se păru că fiecare îns din mulțime, compara în gând, — în timp ce îl privea, — urechile proprii, cu cele ale scriitorului, pentru a stabili precis, ale cui sunt mai lungi. Și bietul tânăr avea senzația ca și cum urechile i-ar deveni tot mai mari și mai mari, luând proporții ca totul gigantic.

Publicul, însă, privea și striga mureu: „Bravo...! Bravo!”

Atunci apăru în capul scriitorului îndoielă, dacă dănsul își mai aparține, în general, și o presimțire rea îi spuse: „Ei par a mă socoti ca pe o proprietate a lor și vor începe, numai de cât, să se joace de-a mingea cu mine...”

Dracul însă stătea la spatele literatului și spuse khotind hatjocoritor: „He, he, he! Privește! Ia privește!”

Bunul meu tânăr ridică ochii și văzu:

De la câteva duzini de oameni, mulțimea crescuse la sute de inși, și eu toți aplaudau.

În mijlocul mulțimei stăteau, și aplaudau de asemeni, bine crenștii urmași ai lui Iuda Iscariotul, ai lui Ignat de Loyola și ai tuturor celorlalți vânzători ai lui Christos.

Ochii publicului se înfizeau ca sute de ace în pieptul scriitorului. Dănsul privi consternat mulțimea și văzu cum toate chipurile din fața lui se contopesc, într'un singur gigantic și întunecat chip de roș, care avea în loc de ochi, două pete turburi și al cărui nas ora lung, ca tromba unui elefant.

„Ia te uită!” spuse dracul, chibzind răzâcios. — „conducătorii acestei mulțimi au tras-o numai de nas și l-au lungit, dar n'au aprins focul în inima ei, și de aceea mulțimea e oarbă. — Și ia te uită ce fel de limbă are. — în privește, numai!”

În fața ochilor eroului meu se deschisă buzele mari, sensuale, și începu să se vadă o pesteră adâncă și întunecoasă, pe fundul căreia se zăbătea un fel de patață groasă, scurtă și îndemnată, care striga cărăitor și necontent, cu respirația rău mirositoare: „Bravo, Bravo!”

În clipa aceasta tânărul meu începu de odată să vorbească:

„Admiratorii mei — astfel zise dănsul — cred în sinceritatea aplauzelor voastre. Dar nu pricep tocmai bine, prin ce anume am deșteptat în voi un simțământ atât de cald.

Până acum, imi pare că mă îndrăgiți atât, numai pentru că port o bluză de lucrător în locul surtucului și pentru că întrebuițez adesea vorbe necuviincioase, în povestirile

mele. Une ori mă gândesc, că dacă aș învăța să scriu, cu piciorul stâng, versuri lirice, voi v'ați purta cu și mai multă simpatie și atenție față de mine. — „Bravo, Bravo!” urlă publicul.

„Și ia eugetați odată, — continuă oratorul — eu sunt de părere, că voi nici nu sunteți de loc cetitori adevărați ai scrierilor mele, ei numai, pur și simplu admiratori de ai mei. Un cetitor adevărat știe că nu omul, ci sentimentele omenești sunt prețuite de un scriitor, și că nuși este permis să privească pe un autor, ca pe un vițel cu două capete. Dănsul citește scrierile literatului, nu crede însă, fără rezerve, în spusele acestuia, ci eugetă asupra celor, ce ține și își spune: „Aceasta e drept, cealaltă nu!” Și după ce a eugetat bine, cetitorul pleacă și face o oare, care faptă bună și toate lăptele bune la oială sunt numite istorice, — dar voi, admiratorii mei, voi nu faceți istoria, ci numai scandaluri. Cetitori adevărați sunt cam rari pe pământul acesta; — soial accelera, însă, dintre cari faceți parte voi, nu se poate număra. O spun pe conștiință și onoare: n'am nici o simpatie pentru voi, și eu atât mai puțin, încă, stimă.

Tovarășii mei susțin că publicul trebuie stimat... dar nici unul dintre ei nu mi-a putut spune „de ce?” Scriitorul tăcu și privi publicul întrebător. Publicul tăcu de asemeni; — părea că se coboară peste capete o negură ușoară și că bate un suflu rece peste ele.

„Vedeți — continuă scriitorul, după o întrerupere mai lungă — voi nu sunteți în stare să spuneți pentru ce să fiți stimati!”

Un om cu părul roș deschise gura și spuse cu o voce adâncă de bas: „Suntem oameni!” „Oameni?” — ripostă scriitorul — oare, căți oameni adevărați vor fi fiind printre voi?

Poate că există cinci oameni la mie, cari erd puternic și nezdruccinat, că omul e creatorul și stăpânul vieții și că dreptul său de a eugeta, a vorbi și a umbra liber, e un drept sfânt; poate numai cinci dintr'o mie sunt gata să lupte și să moară nețemători în lupta pentru acest drept. Majoritatea dintre voi se compune din robi ai vieții, sau din despoți insolenți, cari tiranizează viața: la oială sunteți eu toți, niște blăni, mici cetățeni, cari ocupă deocamdată, locul adevăraților oameni. Sunteți oameni, cel mult, în înțelesul zoologic al cuvântului. Privește în ochii voștri întunecoși și speriați și văd, cu teamă, cât de puțin oameni îndrăzneți și cinstiți sunt între voi. — Săracă e țara mea în oameni îndrăzneți! și iar se apropie, din nou, o vreme, care va avea nevoie de eroi!”

Aproape douăzeci de oameni în toarseră spatele către scriitor și se depărtară. El însă continuă: „Omul bun și eu suflet, tinde totdeauna, către o țintă, urmărește nu ce oare, care, iar voi trăiți atât de liniștiți, atât de pașnici, atât de nemiscați, așa cum vi s'a poruncit. Pentru a eugeta, sunteți prea frăduavi; viața vi se pare prea străntă, dar ca să vă mișcați, vi-e groază.

Asemeni unei cocote, care își împodobește odăia cu vechituri și fleacuri netrebnicioase, așa trăiți și voi, în mijlocul unor tradiții pe jumătate putrede și a unor reguli de viață cari nu valorează o lescăie. Tante, astea vă împedecă de a mișca chiar brațul și voi vedeți în toate vechiturile acestea, micile voastre idealuri, și nu îndrăzniți a le arunca afară din casă, deși ele au și început să vă apese ca niște lanțuri.

Iar dacă vântul de câmp vă aduce un curent de aer, mai proaspăt, în atmosfera voastră înăbușitoare, atunci vă temeți, numai decât, că veți căpăta gnturai și închdeți toate ferestrele.

(Va urma).

În românește de Emil Maur

La 29 Noembrie se va face Tragerea MARILOR PREMII

oferite de ziarul „Universul” tuturor abonaților săi, și anume:

Lei 5.000

IN BONURI COMUNALE 4%

cu cup. de Noembrie 1916

Un dormitor complet de bronz

pentru 2 persoane, compus din 2 paturi de bronz, cu somiere, 2 noptiere, și un elegant lavoir cu oglindă, special lucrate de cunoscuta fabrică de mobilă de bronz M. Gutman, București, str. Sf. Apostoli, furnizorul celor mai mari case particulare Vile și Hoteluri.

Una Gramolă

mărima 50-44-116 cm., construită în forma unui dulap de mahon foarte elegant lustruit, cu o despărțitură jos care servă la conservarea plăcilor. Pavilionul din lemn de rezonanță în montură de fontă se află în interiorul dulapului. Mecanismul extrafortă cu 3 arcuri. Brațul conic recurbat o diafragmă „Exhibition”. Această gramolă, o bucată de artă, merită a înfrumuseța cel mai luxos salon, este ca construcție ultima perfecțiune a renumitei fabrici marca „Inger” și ne-a fost furnizate de către reprezentantul ei d-l Jean Feder, furnizorul Curții Regale, București, Calea Victoriei, 54.

Un dormitor de lemn fin

construit în marea fabrică de mobilă de lemn Marin V. Ganea șoseaua Mihai-Bravul No. 37 și str. Șerbănică No. 10. Secursala: Calea Victoriei No. 107

Un elegant dormitor de bronz

de mare valoare, compus din 1 pat, o noptieră și lavoir cu o oglindă, furnizat pentru premiile noastre, dela cunoscutul depozit de mobilă de fier și bronz „Industria Metalică Marcu”. Bulevardul Elisabeta 8, București

Un elegant pat pentru copil cu împletitură de sârmă și somieră cumpărat tot dela „Industria Metalică Marcu”. Bd. Elisabeta, 8.

Una soacă „Sedin” No. 3 tot dela depozitul de mobilă de fier și bronz „Industria Metalică Marcu” Bulevardul Elisabeta No. 8.

10 Lăzi cu diferite produse ale renumitei Case „Bresson”

fabrică de lichieri, siropuri și cognacuri, au fost cumpărate pentru premiile ce le oferim abonaților noștri la tragerea din Noembrie s.

Una viasă fină cu cutie, forma vioarei, inclusiv accuș cu capră de fildeș, garnitură de coarde fine engelzești, camer-on și sacăz; una mandolină italiană din lemn de palisandru frumos ornamentată. Un flaut cu capul de fildeș, lucrat din cel mai fin abanos cu 14 clape. Intr-o elegantă cutie captușită cu catifea. Aceste toate, furnizate de magazinul general de muzică „La Harpa”. București, str. Colței No. 6, renumit în toată țara pentru deosebita calitate a mărfurilor ce debutează.

Un coșuleț de metal alb fin argintat pentru cărți de vizită. Una casetă de bijuterii de metal alb, frumos argintat, în formă împletită. Una fructieră cu picior de metal alb, fin argintat. Un serviciu de ceai pentru 6 persoane, compus din 6 pahare de ceai cu suporturi, o zaharniță, o sticlură de rom, un cleștior de zahăr, toate de metal alb fin argintate, pe o tavă de lemn de mahon, cu monturi argintate. Una oglindă de mână de metal alb, splendid executată, pusă într-o mică casetă de lemn. Una cutie conținând 12 cuțite și 12 furculițe, de metal alb oxidat, pentru fructe. Toate aceste obiecte ne-au fost furnizate de marele magazin

de bijuterii, ceasornice și argintării, FRATH ROLLER, furnizorii Curții Regale, București, str. Carol 50, etaj.

Una pușcă de vânatoare cu două țevi, țevile de oțel, „Bayard”, din renumita fabrică de arme „Pieper-Bayard”. Această armă are 4 zăvoare de siguranță, țeava stângă choke-bore și poate întrebuința atât pulbere neagră, cât și pulbere fără fum; Una carabină semi-automată de mare precizieune Pieperi cu tirul garantat precis; Un revolver automat; Un flacon „Thermos”, de 1 litru, care menține temperatura lichidului (cald sau rece) în timp de 48 de ore, cumpărate dela marele magazin de arme și biciclete B. D. Zisu, furnizorul Curții Regale, calea Victoriei 44, Buc.

Una pendulă mare de perete, modernă de nuc, cu sunetul melodios. Una ceasornic-brățară de argint pentru damă. Una brățară de damă, aur 14 carate, marcată, formă modernă cu pietre. Un serviciu manicură, complet de argint cu cutie tapisată. Cumpărate dela ceasornicaria COLTEI, magazin de încredere, str. Colței 31.

15 flacoane a câte 1 kilo, apă de Colonia Camelia, puternic par-

fumată cu liliac, mărgăritar, violette, zambile, heliotrop și Verveine, furnizate de renumita fabrică de parfumuri „Camelia”, A. S. Aftalion, str. General Florescu nr. 6, București.

Una soacă fabrica „Malador” ultima perfecție.

Jumătate garnitură mobilă de bambu, pentru salon, compusă din: Una canapea, două fotolii și patru scaune elegant tapisate; Un elegant birou de stejar pentru damă; O oglindă venețiană de cristal; Una etajeră de bambu; Un cuier de bambu cu oglindă de cristal pentru antreu, toate acestea cumpărate de la marele magazin de mobilă Marco Dattelkremner, str. Carol 82, Buc.

Șase perechi ghete pentru dame sau bărbați, lucrate într-unul din cele mai luxoase ateliere de încălțăminte din Capitală, și anume dela moderna pielărie la „Cocoș”, Stelian L. Georgescu-Cocoș, Calea Moșilor 34. Aceste ghete se vor efectua după măsură, trimisă de câștigător, administrației ziarului nostru

2 noptiere de mahon, în formă de dulăpior, fiecare având câte o placă de marmoră.

5 ceasornice de argint pentru buzunar având inscripția ziarului „Universul”; 5 ceasornice pentru birou cu pedestal de cristal, tot cu aceeași inscripție; 5 ceasornice de perete frumoase pictate, se întorc la 8 zile, tot inscripția ziarului „Universul”; 5 ceasornice nichel, având și aparat Pres-Papier.

Una mașină de cusut, marca „Excella”.

5 asortimente complete din produsele cosmetice „Flora”, compuse din: cremă Flora, 1 cutie pudră Flora, 1 Săpun Flora, 1 sticlă Capilogen Flora, 1 pomadă Flora, 1 sticlă lapte de crin Flora, 1 săpun de lapte de crin 1 apă de gură Bucol, 1 pastă de dinți

1 pereche vase de sticlă pentru flori, frumos pictate.

2 cămăși țărănești de noapte pentru bărbați, lucrate din pânză de casă, cu arnici roșii.

Un vas de majolică pentru flori, montat pe un ghiorț.

1 vas pentru flori pictat și aurit.

4 Splendide sachouri pentru dame.

Doză candelabre de bronz, o adevărată podoaabă a casei.

Una pereche ghete pentru damă.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din „Memoriile Regelui Carol” tipărit anume pentru abonați

Notăți bine: dând aceste mari premii de valoare abonamentele sunt reduse la 18 lei pe an; 9.15 pe 6 luni; 4.65 pe 3 luni

Pentru concursarea la premiile de mai sus, abonații pe un an primesc 30 bonuri, cel pe 6 luni 15 și cel pe 3 luni 5 bonuri. Abonații pe un an participă la două trageri, deci după prima tragere vor primi încă 30 bonuri pentru tragerea următoare. Administrația „UNIVERSULUI” nu întrebuințează încasatori

Plata abonamentelor se face direct la Cassa administrației ziarului, prin mandat poștal sau în persoană